

INTERVENIR amb **LA FAMÍLIA**

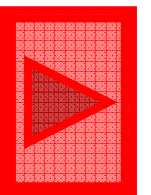
L'eficàcia

en l'execució de les mesures judicials en medi obert:

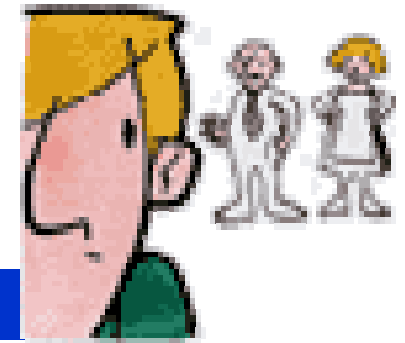
una resposta
per alguns interrogants

Equip de **Medi Obert** de TGN / TE

Consideracions prèvies I

- **A + ratio – intervenció amb les famílies.**
- **A + utilització del despatx** per part del tècnic de medi obert, – **coneixement de l'entorn sociofamiliar del menor.**

Consideracions prèvies II

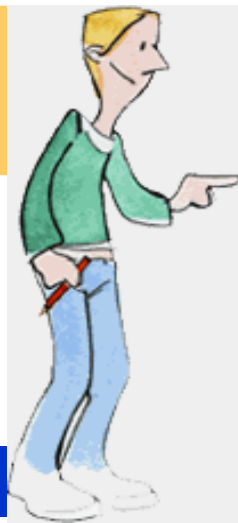

- **Les noves realitats familiars generen + dificultats d'intervenció, que fan necessària la presència complementària d'altres agents :** psicòleg de medi obert, mediador intercultural, traductor, col·laborador voluntari, ...
- Pares col·legues = font de problemes.

Consideraciones prèvies III

- El **tipus i la durada de la mesura judicial** imposada a un menor, **no determina però limita el tipus i les prioritats d'intervenció** amb el nucli familiar de referència.
- Com més alt és el **nivell de coordinació i cooperació** entre els professionals dels diferents serveis comunitaris que intervenen amb la família del menor infractor, **+ efectiva i normalitzadora** resulta la intervenció del tècnic de medi obert.

Per què intervenim amb la família ?

- Per mandat legal de la **Llei 27/2001 de Justícia Juvenil** (*art.4,g; i 10,2*).
- Perquè així ho estableix el **Pla Director de Justícia Juvenil** (*objectiu 1.3*).
- Perquè així ho aconsellen diferents **estudis de recerca sobre reincidència i eficàcia de la intervenció** amb menors o joves infractors.
- Perquè tècnicament ho valorem necessari per **assolir els objectius d'intervenció** que ens plantejem en el Projecte Educatiu Individualitzat –PEI–.

Quan intervenim amb la família ?

- **A)** La família és **un recurs** de suport al procés d'intervenció amb el menor.
- **B)** La família és **objecte de la intervenció** -part del conflicte i de la solució-
- **C)** La família, al mateix temps, és **recurs i objecte d'intervenció**.

Què fem quan la família és un recurs d'intervenció?

- **Incorporar** la família com suport del Projecte d'intervenció.
- **Reforçar positivament** els canvis assolits pel menor.
- **Controlar i fer un seguiment** quotidià dels compromisos adquirits pel menor.
- **Orientar i donar suport** a les pautes educatives establertes per la família.
- **Assumir** amb criteri de realitat, l delicte i la resposta judicial.
- **Ajudar a responsabilitzar** al menor en relació al delicte comès.
- Etc...

Què fem amb la família quan és **objecte** d'intervenció?

- **Cercar consens**, en la mesura que sigui possible, per analitzar la problemàtica familiar i la del menor
- **Facilitar criteris** que ajudin a la família a ubicar-se en el rol de pares.
- **Ajudar** a les famílies novingudes a situar-se en el nou marc cultural.
- **Col·laborar** amb les famílies per tal de que trobin, coherència i fermesa en les pautes educatives que utilitzen.
- **Treballar** amb la família l'assumpció de limitacions i la demanda d'ajuda.
- **Optimitzar la relació** entre les famílies i els recursos emprats, tot reforçant i valorant, la seva intervenció.
- **Emprar tècniques** de negociació i mediació per resoldre o evitar les situacions de confrontació que distorsionen l'assoliment d'altres objectius
- Etc...

Com intervenim amb la família?

Les **estratègies d'intervenció** que apliquem en el treball amb les famílies són les següents:

1. D'informació i assessorament tècnic.

2. De persuasió i motivació.

3. De confrontació i capacitació.

4. D'orientació i relació d'ajuda.

5. De resolució de conflictes.

Concretament, **intervenim amb la família:**

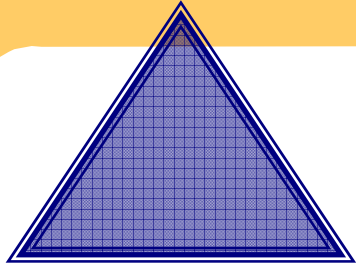
- **Amb assertivitat i empatia**
  - **Persuadint i motivant**
  - **Negociant i mediant**
- **Provocant dissonàncies i ambivalències cognitives**
  - **Fomentant l'adquisició d'aprenentatges**
  - **Reforçant l'esforç i el compromís pels canvis**
  - **Facilitant l'accés als recursos comunitaris.**

Per a què intervenim amb la família ?

Un cas pràctic:

- És el primer fill d'una família separada.
- El nivell cultural dels pares és mig alt.
- Les tensions entre els pares venien de lluny, i la separació es va produir després d'un llarg període d'insults i vexacions.
- La mare en cap moment va acceptar la separació i culpabilitza al pare de tot el procés.
- La mare mostra molta seguretat en les seves actuacions i tendeix a invair i imposar els seus valors i creences als qui l'envolten.
- La mare és molt persistent en tot allò que es proposa aconseguir de la família.
- El pare té un caràcter dèbil i dubitatiu, tendeix a culpabilitzar-se de les coses que no van bé, i quan perd els nervis pot reaccionar de forma violenta.
- En el moment de la separació els menors van quedar a càrrec de la mare.
- El menor en mesura és un noi que expressa poc els sentiments, que no mostra afecte pels que l'envolten.
- El menor no conté la seva ràbia i pot passar amb facilitat a realitzar conductes violentes.
- La tensió amb la mare no es va rebaixar i en les trobades esporàdiques que han tingut s'han produït nous episodis d'enfrontament.
- El menor va iniciar una teràpia psicològica arran de la mesura, sense gaire interès per la seva part.
- Els pares després d'alguna insistència van iniciar unes sessions amb la treballadora social del CSMIJ.
- Els enfrontaments i interferències entre ambdós s'han mantingut durant tot el període de seguiment.
- El menor fa responsable a la mare de la mesura imposada i de la seva situació i li fa pagar sempre que pot.
- Amb el pare manté una relació de mínims que provoca nombrosos conflictes, però que no tenen conseqüències violentes.
- El desig del menor és poder emancipar-se el més aviat possible.
- Els hàbits i les habilitats laborals del menor són limitades.
- Fora de casa el menor té alguna relació amb grups violents, sense que fins al moment s'hagin detectat problemes greus en aquest sentit.

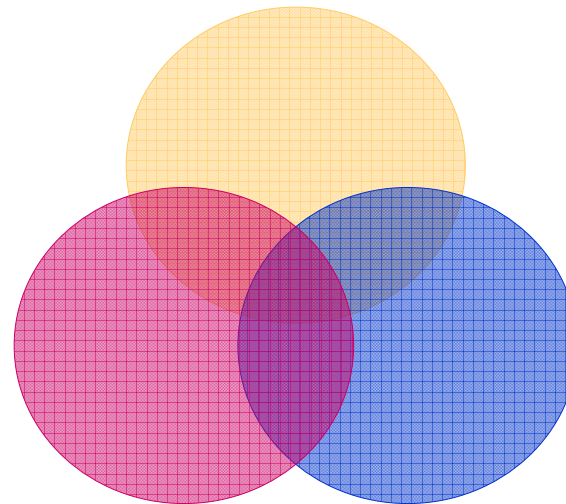
Per fer una **gestió ecològica** de les necessitats

NECESSITATS del CONTEXT

Adaptar-se als canvis.
Trobar paràmetres per
establir unes relacions
adequades.

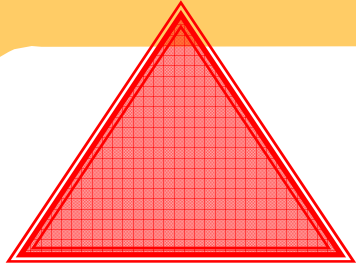
NECESSITATS PERSONALS

Desvincular-se del
conflicte familiar

NECESSITATS de l'ALTRE

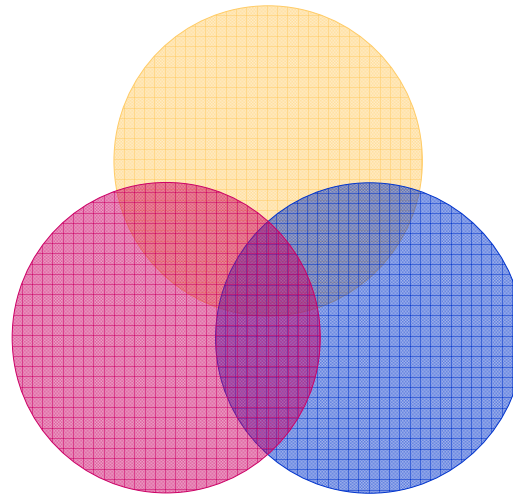
Pare: solucionar el conflicte amb la mare
Mare: adaptar-se als canvis.

Per fer una **gestió integral** de les relacions interpersonals

SENTIR

El menor sent odi,
rancúnia vers la mare.

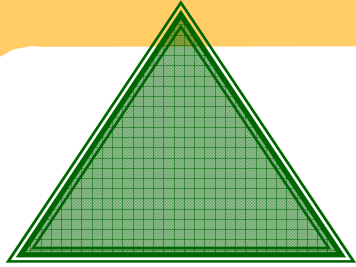

PENSAR

El menor pensa que la
mare té la culpa de tot.

FER

El menor es comporta de
manera agressiva i violenta.

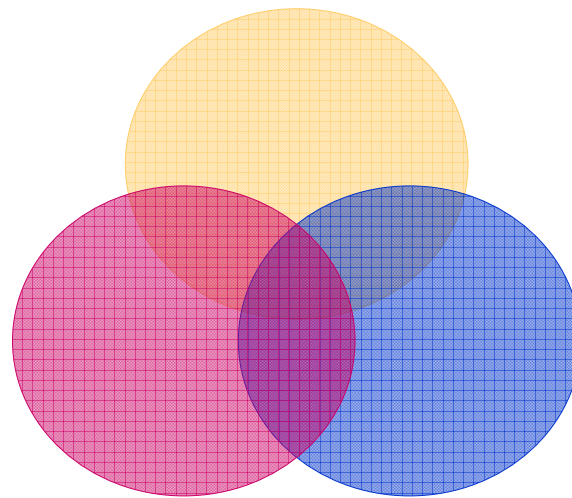
Per fer una **gestió diferencial** de l'execució de mesures

La **MESURA JUDICIAL**

LV amb obligació de tractament psicològic

EI TÈCNIC de MO
i els seus
COL-LABORADORS

Tècnic MO, Psicòleg i Assistent
social del CSMIJ

EI MENOR
i el seu

NUCLI FAMILIAR

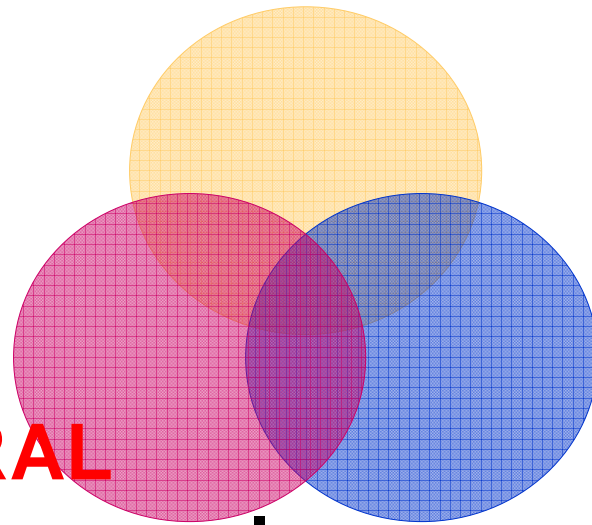
Característiques, context, capacitats de
resposta, creences, valors i interessos.

Per fer una
intervenció eficaç en medi obert

1.- GESTIÓ ECOLÒGICA
de les **NECESSITATS**

2.- GESTIÓ INTEGRAL
de les relacions interpersonals

3.- GESTIÓ
DIFERENCIAL
de l'**EXECUCIÓ**

Idees Claus

- No podem fer una avaluació global de les característiques i necessitats del menor o jove sense tenir en compte les característiques i les necessitats del seu entorn familiar.
- L'adolescència és una etapa que genera conflictes en l'àmbit familiar, tant als pares -conflictes de situació-, com al l'adolescent -conflictes de transició-. Aquests conflictes formen un sistema en què, en un determinat context, hi prenen part i s'hi barregen un seguit de conductes, habilitats, creences, valors i identitats del conjunt de persones que hi intervenen. Afrontar aquests conflictes de forma eficaç passa per una gestió ecològica de les necessitats i per una gestió integral de les relacions interpersonals.
- Per assegurar una intervenció eficaç en medi obert, resulta clau fer una bona detecció dels factors de risc i dels factors de protecció del context familiar. Elaborar un protocol d'identificació i gestió de factors de risc i de protecció, ens ha de permetre contrastar, consensuar i homogenitzar criteris d'intervenció en el marc de la justícia juvenil.